

Міністерство освіти і науки України
Національний університет кораблебудування
імені адмірала Макарова
Херсонський навчально-науковий інститут

Кафедра економіки

О7841

ЗАТВЕРДЖЕНО
Заступник директора з
навчальної роботи
к.т.н., проф. Дудченко О.М.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Program of the Discipline

ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ

Economic analysis

рівень вищої освіти	<i>перший (бакалаврський)</i>
тип дисципліни	<i>обов'язкова</i>
мова викладання	<i>українська</i>

Херсон – 2023

Робоча програма навчальної дисципліни «Економічний аналіз» є однією із складових комплексної підготовки фахівців галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», спеціальність 051 «Економіка», освітня програма «Економіка підприємства».

«15» листопада 2023 року. – 22 с.

Розробник: Огорь Г. М. – викладач кафедри економіки.

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Економічний аналіз» узгоджено з гарантом освітньої програми

Гарант освітньої програми

«Економіка підприємства»

канд. екон. наук, професор

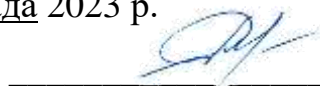

Н.Г. Ревенко

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Економічний аналіз» розглянуто на засіданні кафедри економіки

Протокол № 4 від «15» листопада 2023 р.

В.о. завідувача кафедри

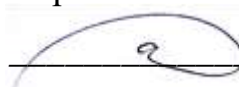

А.В. Руснак

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Економічний аналіз» розглянуто методичною радою ХННІ НУК.

Протокол № 4 від «16» листопада 2023 р.

Голова МР ХННІ НУК

О.М. Дудченко

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Опис навчальної дисципліни.....	6
2. Мета вивчення навчальної дисципліни.....	7
3. Передумови для вивчення дисципліни.....	7
4. Очікувані результати навчання.....	7
5. Програма навчальної дисципліни.....	8
6. Методи навчання, засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування	15
7. Форми поточного та підсумкового контролю.....	16
8. Критерії оцінювання результатів навчання.....	20
9. Засоби навчання.....	21
10. Рекомендовані джерела інформації	21

ВСТУП

Анотація

Зміни в суспільному устрої України, інтеграційні процеси у світове співтовариство зумовлюють суттєві перетворення у сфері господарювання. Для ефективного здійснення своєї господарської діяльності підприємствам в умовах жорсткої конкуренції слід оперативно реагувати на будь-які зміни факторів зовнішнього середовища, чітко прослідкувати зміну своєї рейтингової позиції на ринку серед конкурентів, оцінити позитивні та негативні тенденції зміни власної діяльності та діяльності підприємств-конкурентів з позиції інвесторів і кредиторів. Такі дії вимагають якісної та кваліфікованої діагностики, оцінки та прогнозування даних про майновий потенціал і результати діяльності суб'єктів господарювання, що забезпечується системою економічного аналізу.

Робоча програма навчальної дисципліни «Економічний аналіз» складена відповідно до освітньо-професійних програм підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Вивчення дисципліни базується на компетенціях, отриманих внаслідок опанування таких дисциплін, як «Організація виробництва», «Бухгалтерський облік», «Економіка підприємства», «Міжнародна економіка», «Стратегія підприємства», «Планування і контроль на підприємстві», «Потенціал і розвиток на підприємстві».

Знання та практичні навички отримані під час вивчення навчальної дисципліни «Економічний аналіз» можуть бути успішно використані при виконанні бакалаврської роботи та у подальшій професійній діяльності.

Ключові слова: аналіз, економічний аналіз, фінансова звітність, аналіз фінансового стану, прибуток, рентабельність, витрати.

Abstract

Changes in the social system of Ukraine, integration processes into the world community cause significant changes in the economic sphere. In order to effectively carry out their economic activity, enterprises in conditions of fierce competition should promptly respond to any changes in environmental factors, clearly follow the change in their rating position in the market among competitors, assess positive and negative trends in their own activities and activities of competitors from the position of investors and creditors. Such actions require high-quality and qualified diagnostics, assessment and forecasting of data on the property potential and results of economic entities, which is provided by the system of economic analysis.

The working program of the discipline «Economic Analysis» is made in accordance with the educational and professional training programs for applicants for the first (bachelor's) level of higher education. The study of the discipline is based on the competencies acquired as a result of mastering such disciplines as «Organization of production», «Accounting», «Business Economics», «International Economics», «Enterprise Strategy», «Enterprise Planning and Control», «Capacity and Development at the enterprise».

Knowledge and practical skills acquired during the study of the discipline «Economic Analysis» can be successfully used in the bachelor's work and in further professional activities.

Key words: analysis, economic analysis, financial reporting, analysis of financial condition, profit, profitability, expenses.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність (освітня програма), освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 6,0	Галузь знань 05 – Соціальні та поведінкові науки	Обов'язкова	
Модулів – 1		Рік підготовки	
Змістових модулів – 12		4-й	4-й
Електронний адрес РНПД на сайті ХННІ НУК: http://www.kb.nuos.edu.ua/Licensing%20and%20accreditation%20specialties/business-economics-b.html	Спеціальність 051 – «Економіка» Освітня програма «Економіка підприємства»	Семестр	
Індивідуальне науково-дослідне завдання - немає		8-й	8-й
Загальна кількість годин - 180		Лекцій	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4;		30 год.	12 год.
самостійної роботи студента – 4.		Практичні, семінарські	
		30 год.	12 год.
		Лабораторні	
	Освітній рівень: перший (бакалаврський)	Самостійна робота	
		120 год.	156 год.
		Індивідуальні завдання: - год.	
		Вид контролю: залік, курсова робота	
	Форма контролю: комбінована		

2. Мета навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни є формування знань щодо системного оцінювання діяльності підприємств, виявлення внутрішніх резервів раціонального використання матеріальних, трудових і фінансових ресурсів.

Основними завданнями дисципліни «Економічний аналіз» є вивчення сучасних методик економічного аналізу, застосування математичних та статистичних прийомів і методів. В результаті вивчення дисципліни «Економічний аналіз» студент повинен отримати:

1) інтегральну компетентність: - здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки;

2) загальні компетентності: ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

3) предметні компетентності: ФК8. Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудових відносин. ФК12. Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення. ФК13. Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності.

3. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовами для вивчення даної дисципліни є дисципліни: «Математика для економістів», «Статистика», «Фінанси», «Економіка підприємства», «Бухгалтерський облік», «Організація виробництва», «Планування і контроль на підприємстві».

4. Очікувані результати навчання

При вивченні навчальної дисципліни «Економічний аналіз» у студентів мають бути сформовані такі програмні результати навчання як:

ПР10. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.

ПР11. Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин.

ПР12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПР13. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.

ПР22. Демонструвати гнучкість та адаптивність у нових ситуаціях, у роботі із новими об'єктами, та у невизначених умовах.

5. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Економічний аналіз і обґрунтування управлінських рішень

Зміст і завдання економічного аналізу.

Природа управлінських рішень. Вимоги, які ставляться до управлінських рішень. Процес прийняття управлінських рішень та економічний аналіз. Послідовність етапів розробки та прийняття управлінського рішення.

Управління за відхиленнями та економічний аналіз.

Управлінський облік і економічний аналіз.

Основна література: [1-14]. Додаткова література: [15-23].

Тема 2. Предмет та види економічного аналізу

Роль економічного аналізу в умовах ринкових відносин. Історія і перспективи розвитку економічного аналізу. Внесок у розвиток економічного аналізу українських науковців.

Мета й завдання економічного аналізу. Основні категорії економічного аналізу. Використання в економічному аналізі системи показників. Ресурси, фактори (чинники), резерви виробництва, їх класифікація. Поняття, економічна сутність господарських резервів та їх класифікація.

Зв'язок економічного аналізу з іншими науковими дисциплінами.

Предмет економічного аналізу. Господарська діяльність як предмет економічного аналізу. Об'єкти і суб'єкти аналізу.

Види й напрямки економічного аналізу. Оперативний аналіз. Перспективний аналіз. Техніко-економічний і фінансово-економічний аналіз. Функціонально-вартісний і системний аналіз.

Основна література: [1-14]. Додаткова література: [15-23].

Тема 3. Методи, способи і прийоми економічного аналізу

Сутність методу економічного аналізу, його характеристика та методологічна основа. Специфічні особливості та характерні риси методу економічного аналізу.

Технічні прийоми економічного аналізу та їх класифікація.

Абстрактно-логічні прийоми економічного дослідження.

Особливості використання прийому порівняння в економічних дослідженнях. Види порівнянь. Вимоги, які пред'являються до забезпечення порівнянності даних. Прийоми нейтралізації цінового фактора, обсягу виробництва, структури та асортименту.

Евристичні прийоми дослідження: експертні (інтерв'ю, анкетування, метод комісії, проведення виробничих нарад, конференцій і семінарів, метод відносної оцінки, Дельфі); психологічні (прийоми аналогії, інверсії, "мозкового штурму", сінектики, контрольних питань, колективного блокноту, морфологічного аналізу).

Сутність середніх та відносних величин та їх застосування в економічному аналізі.

Використання в економічному аналізі рядів динаміки.

Використання графічного способу в аналізі господарської діяльності.

Застосування групувань в аналітичних дослідженнях.

Балансовий спосіб. Застосування цього методу для перевірки, узгодження й вірогідності звітних фактів. Використання балансових розрахунків для визначення невідомих показників і факторів.

Прийоми елімінування в економічному аналізі.

Використання в економічному аналізі способів пропорційного ділення, часткової участі та інтегрального способу.

Основна література: [1-14]. Додаткова література: [15-23].

Тема 4. Інформаційна база економічного аналізу та використання персональних комп'ютерів

Система економічної інформації. Зміст і поняття інформації. Інформація як важливий ресурс сучасної ринкової економіки. Комерційна таємниця, її межі та значення для суб'єктів господарської діяльності. Організація і контроль потоків інформаційного забезпечення.

Інформаційне забезпечення економічного аналізу та його структура. Характеристика і класифікація найважливіших видів інформації на підприємстві. Система техніко-економічних показників як база економічного аналізу. Вимоги до системи обліку і звітності.

Нагромадження, обробка, систематизація, зберігання й використання аналітичної інформації. Способи первинної обробки економічної інформації: деталізація, порівняння, групування, зіставлення тощо.

Комп'ютерні технології аналітичних робіт. Використання ЕОМ в економічному аналізі. Розробка й класифікація аналітичних задач. Використання електронних таблиць в аналітичних розрахунках.

Основна література: [1-14]. Додаткова література: [15-23].

Тема 5. Аналіз виробничої діяльності та ринкових можливостей підприємства

Зміст і завдання аналізу виробничої діяльності. Аналіз обсягу виробництва і реалізації продукції (виконання робіт, надання послуг).

Значення асортиментної політики підприємства. Фактори зміни асортименту та структури продукції. Методика розрахунку впливу структури виробництва та реалізації продукції на показники роботи підприємства.

Аналіз ритмічності організації виробництва. Розрахунок коефіцієнтів ритмічності та аритмічності випуску продукції.

Аналіз виробничих можливостей підприємства.

Показники якості продукції. Способи узагальненої оцінки виконання плану за якістю продукції: бальний метод, середньозваженої ціни. Методика розрахунку впливу якості продукції на вартісні показники роботи підприємства.

Аналіз факторів та резервів збільшення випуску та реалізації продукції. Принципи організації пошуку та підрахунку резервів виробництва. Методика

підрахунку та обґрунтування величини резервів виробництва в економічному аналізі.

Поняття товарного ринку, мета і основні напрями його аналізу. Аналіз привабливості ринку. Конкурентний аналіз товарного ринку. Методи аналізу співвідношення привабливості ринку і конкурентоспроможності підприємства. Аналіз виконання договірних зобов'язань.

Основна література: [1-14]. Додаткова література: [15-23].

Тема 6. Аналіз виробничих ресурсів та ефективності їх використання

Значення, основні напрями та джерела інформації аналізу виробничих ресурсів.

Аналіз забезпечення підприємства трудовими ресурсами. Аналіз використання робочого часу. Факторний аналіз середньорічної продуктивності праці.

Аналіз динаміки, складу, структури і технічного стану основних засобів. Показники забезпеченості підприємства основними засобами. Оцінка динаміки оновлення й модернізації основних засобів. Аналіз ефективності використання основних засобів.

Завдання аналізу виробничої потужності. Аналіз факторів збільшення виробничої потужності. Показники використання виробничої потужності та фактори, які визначають їх рівень.

Аналіз забезпечення підприємства матеріальними ресурсами. Аналіз стану матеріальних ресурсів. Аналіз використання матеріальних ресурсів, система узагальнюючих та часткових показників, що застосовуються для оцінки ефективності використання матеріальних ресурсів, методика їх розрахунку та аналізу.

Основна література: [1-14]. Додаткова література: [15-23].

Тема 7. Аналіз витрат на виробництво і реалізацію продукції

Завдання та інформаційне забезпечення аналізу витрат на виробництво та реалізацію продукції, робіт та послуг. Методика аналізу витрат на виробництво і реалізацію продукції.

Значення, об'єкти та задачі аналізу собівартості продукції. Джерела інформації для аналізу. Групування витрат по елементам та статтям витрат. Постійні та змінні витрати. Фактори зміни загальної суми витрат на виробництво продукції.

Аналіз витрат на одну гривню товарної продукції. Роль даного показника при оцінці роботи підприємства. Порядок розрахунку їх впливу.

Аналіз динаміки та виконання плану за рівнем собівартості найважливіших виробів. Фактори що формують рівень собівартості. Методика розрахунку їх впливу.

Аналіз прямих матеріальних витрат. Фактори зміни їх суми прямих матеріальних витрат. Методика розрахунку їх впливу на собівартість продукції.

Аналіз прямих трудових витрат. Методика розрахунку їх впливу на собівартість виробів.

Аналіз непрямих витрат. Склад та фактори зміни витрат на утримання та експлуатацію обладнання. Методика аналізу загальнозаводських витрат в цілому та за окремими статтями витрат.

Визначення резервів зниження собівартості продукції.

Основна література: [1-14]. Додаткова література: [15-23].

Тема 8. Аналіз фінансових результатів та рентабельності

Значення, завдання й система інформаційного забезпечення аналізу фінансових результатів діяльності підприємства. Місце прибутку в системі узагальнюючих вартісних показників, його значення в оцінці та стимулюванні економічної ефективності роботи підприємства.

Валовий прибуток та його складові. Вплив окремих груп фінансових результатів на розмір валового прибутку. Прибуток від реалізації продукції (робіт та послуг). Аналіз факторів зміни прибутку від реалізації. Аналіз доходів і збитків, що не планується. Оцінка втрачених можливостей збільшення прибутку й причин цього.

Аналіз розподілу прибутку. Визначення суми чистого прибутку, який залишається у розпорядженні підприємства. Фактори, які впливають на розмір чистого прибутку: їх класифікація на залежні та незалежні від діяльності підприємства. Аналіз і обґрунтування доцільності основних напрямків використання прибутку.

Аналіз показників рентабельності: загальна рентабельність виробництва, реалізованої продукції, окремих виробів. Фактори зміни рентабельності, резерви рентабельності.

Основна література: [1-14]. Додаткова література: [15-23].

Тема 9. Аналіз фінансового стану підприємства

Поняття фінансового стану підприємства та його роль в умовах ринку. Значення, завдання й система інформаційного забезпечення аналізу фінансового стану підприємства. Місце аналізу фінансового стану в загальній системі економічного аналізу.

Способи та прийоми аналізу фінансового стану підприємства.

Науково-методичний інструментарій та основні принципи дослідження фінансового стану підприємства.

Класифікація та порядок розрахунку основних показників оцінки фінансового стану підприємства.

Аналіз майнового стану підприємства та джерел формування валюти балансу.

Оцінка ліквідності та платоспроможності підприємства.

Аналіз ділової активності підприємства

Комплексна оцінка фінансового стану підприємства.

Основна література: [1-14]. Додаткова література: [15-23].

Тема 10. Оформлення результатів економічного аналізу

Підготовка вихідних даних для економічного аналізу. Основні вимоги до узагальнення та оформлення результатів економічного аналізу. Форми подання результатів економічного аналізу. Використання результатів економічного аналізу.

Основна література: [1-14]. Додаткова література: [15-23].

Тема 11. Трансформація економічного аналізу в сучасних умовах

Сучасний стан та проблеми розвитку економічного аналізу. Вплив суспільно-економічного розвитку країни на трансформацію економічного аналізу. Перспективи та пріоритети розвитку економічного аналізу в умовах інституціональних змін. Напрямки удосконалення економічного аналізу в сучасних умовах. Економічний аналіз маркетингової та інвестиційно-інноваційної діяльності.

Основи бізнес-аналітики.

Основна література: [1-14]. Додаткова література: [15-23].

5.1. Тематичний план навчальної дисципліни

Назва змістових модулів і тем дисципліни	Кількість годин							
	Денна форма навчання				Заочна форма навчання			
	Разом	у тому числі			Разом	у тому числі		
		Лекції	Практична робота	Самостійна робота		Лекції	Практична робота	Самостійна робота
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Змістовий модуль 1. Економічний аналіз і обґрунтування управлінських рішень	6	2	2	2	6	2		4
Змістовий модуль 2. Предмет та види економічного аналізу	6	2	2	2	6		2	4
Змістовий модуль 3. Методи, способи і прийоми економічного аналізу	8	2	2	4	8	2	2	4
Змістовий модуль 4. Інформаційна база економічного аналізу та використання персональних комп'ютерів	6	2	2	2	6	2		4
Змістовий модуль 5. Аналіз виробничої діяльності та ринкових можливостей підприємства	8	2	2	4	8		2	6
Змістовий модуль 6. Аналіз виробничих ресурсів та ефективності їх використання	10	4	4	2	10		2	8
Змістовий модуль 7. Аналіз витрат на виробництво і реалізацію продукції	10	4	4	2	10	2	2	6
Змістовий модуль 8. Аналіз фінансових результатів та рентабельності	10	4	4	2	10		2	8
Змістовий модуль 9. Аналіз фінансового стану підприємства	10	4	4	2	10	2		8
Змістовий модуль 10. Оформлення результатів економічного аналізу	8	2	2	4	8	2		6
Змістовий модуль 11. Трансформація економічного аналізу в сучасних умовах	8	2	2	4	8			8

Продовження табл.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Змістовий модуль 12. Курсова робота								
1. Визначення теми курсової роботи та складання плану. Затвердження теми і плану курсової роботи у керівника	10	-	-	10	10	-	-	10
2. Підбір і вивчення рекомендованої літератури. Складання бібліографії	20	-	-	20	20	-	-	20
3. Збір та обробка фактичних і статистичних даних. Класифікація, систематизація та опрацювання даних згідно з послідовністю розділів плану курсової роботи	20	-	-	20	20	-	-	20
4. Проведення розрахунків, обґрунтування пропозицій, побудова таблиць та графіків, формування висновків та здійснення редагування	20	-	-	20	20	-	-	20
5. Написання тексту і оформлення курсової роботи	20	-	-	20	20	-	-	20
6. Захист курсової роботи								
Разом за змістовим модулем 12	90			90	90			90
Усього годин	180	30	30	120	180	12	12	156

Примітка. Для студентів заочної форми навчання викладаються оглядові лекції за темами змістових модулів в обсягах відповідно до таблиці.

5.2. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Економічний аналіз і обґрунтування управлінських рішень	2	
2	Предмет та види економічного аналізу	2	2
3	Методи, способи і прийоми економічного аналізу	2	2
4	Інформаційна база економічного аналізу та використання персональних комп'ютерів	2	
5	Аналіз виробничої діяльності та ринкових можливостей підприємства	2	2
6	Аналіз виробничих ресурсів та ефективності їх використання	4	2
7	Аналіз витрат на виробництво і реалізацію продукції	4	2
8	Аналіз фінансових результатів та рентабельності	4	2
9	Аналіз фінансового стану підприємства	4	
10	Оформлення результатів економічного аналізу	2	
11	Трансформація економічного аналізу в сучасних умовах	2	
Разом		30	12

5.3. Самостійна робота

№ з/п	Вид роботи	Норматив	Кількість годин	
			Денна форма	Заочна форма
1	Підготовка до лекцій	1 год. на 1 лекцію	15	15
2	Підготовка до практичних робіт	підготовка до практичних занять – 1-2 год/ 1 заняття	15	15
3	Виконання контрольної роботи	мінімум 15 годин на 1 роботу	-	36
4	Виконання курсової роботи	мінімум 90 годин на 1 роботу	90	90
Разом			120	156

6. Методи навчання, засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування

Методи навчання для всіх видів занять:

- робота з літературою – опрацювання різних видів джерел, спрямоване на формування нових знань, їх закріплення, вироблення вмій і навичок та реалізацію контрольно-корекційної функції в умовах формальної освіти;

Методи навчання для лекційних занять:

- лекція – усний виклад навчального матеріалу, який характеризується великим обсягом, складністю логічних побудов, сконцентрованою розумових образів, доведень і узагальнень;

- відеометод – використання відеоматеріалів для активізації наочно-чуттєвого сприймання; забезпечує більш легке засвоєння знань в їх образно-понятійній цілісності та емоційній забарвленості;

для практичних занять:

- практична робота – метод поглиблення і закріплення теоретичних положень навчальної дисципліни та формування вмінь і навичок їх практичного застосування шляхом виконання відповідно сформульованих завдань.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є:

- письмовий контроль результатів навчання;
- усні відповіді на практичних заняттях;
- поточні модульні контрольні роботи у формі тестування (тестовий контроль);
- залік.

7. Форми поточного та підсумкового контролю

Досягнення здобувача вищої освіти оцінюються за 100-бальною системою Університету.

Підсумкова оцінка навчального курсу включає в себе оцінки з поточного контролю і оцінки заключного екзамену.

Питома вага заключного екзамену в загальній системі оцінок – **40 балів**. Право здавати заключний екзамен дається здобувачу вищої освіти, якій з урахуванням максимальних балів проміжних оцінок і заключного екзамену набирає не менше **60 балів**. Підсумкова оцінка навчального курсу є сумою проміжних оцінок і оцінки екзамену.

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час виконання завдань практичних робіт.

Зарахування кредитів навчального курсу можливо тільки після досягнення результатів, запланованих РПНД, що виражається в одній з позитивних оцінок, передбачених чинним законодавством.

7.1. Форми контролю результатів навчальної діяльності здобувачів вищої освіти та їх оцінювання

Практична робота

Бал	Критерії оцінювання
3	Робота виконана у встановлений термін. Здобувач вищої освіти самостійно визначає тип задачі і раціонально розв'язує її. Може розв'язувати комбіновані задачі. Звіт відповідає встановленим вимогам.
2	Робота виконана з порушенням встановлених термінів. Здобувач вищої освіти наводить потрібні формули. Розв'язує задачу користуючись алгоритмом. Складений звіт містить неточності у висновках та помилки
1	Здобувач вищої освіти складає скорочену умову задачі, робить обчислення лише за готовою формулою.
0	Здобувач вищої освіти не розв'язує задачі.

Поточний модульний контроль у формі тестування

Правильних відповідей, %	100	90	80	70	60	50	40	30	20	10
Бал	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1

7.2. Узагальнюючі результати поточного контролю знань

Форма контролю	Максимальна кількість балів	
	Денна форма	Заочна форма
Виконання практичних робіт	10 роб. × 3 бали = 30 балів	10 роб. × 3 бали = 30 балів
Поточний модульний контроль	3 МКР × 10 балів = 30 балів	-
Виконання контрольних робіт	-	1 роб. × 30 балів = 30 балів
Всього	60	60

Контрольна робота (для заочної форми)

Бал	Критерії оцінювання
30	Робота виконана у встановлений термін. Матеріал викладено у достатньому обсязі, аргументовано і у правильній послідовності. Використані не тільки рекомендовані джерела інформації, а й новітні, самостійно знайдені у періодичних виданнях та в інтернет-ресурсах. Правильно сформульовані узагальнюючі висновки. Робота достатньо ілюстрована, оформлена акуратно, з дотриманням вимог до технічної документації. Під час захисту роботи здобувач вищої освіти вільно орієнтується в матеріалах.
20	Робота виконана у встановлений термін. Матеріал викладено у достатньому обсязі, логічно. Використані рекомендовані джерела інформації. Правильно сформульовані узагальнюючі висновки. Робота оформлена акуратно, з дотриманням вимог до технічної документації. Під час захисту роботи здобувач вищої освіти орієнтується в матеріалах, у відповідях є неточності.
10	Робота виконана з порушенням встановлених термінів. Матеріал викладено у правильній послідовності, але недостатньо повно. Недостатньо використані рекомендовані джерела інформації. Висновки сформульовані формально або не зв'язані з матеріалами роботи. В оформленні роботи є порушення вимог до технічної документації. Під час захисту роботи здобувач вищої освіти в цілому орієнтується в матеріалах, у відповідях є помилки та неточності.
5	Робота виконана з порушенням встановлених термінів. Матеріал викладено безсистемно, висновки сформульовані формально або відсутні. Робота оформлена неохайно, з порушенням вимог до технічної документації. Під час захисту роботи здобувач вищої освіти слабо орієнтується в матеріалах, у відповідях є помилки.
0	Роботу не виконано

Критерії оцінювання курсової роботи (для денної та заочної форм навчання)

Параметри оцінювання	Кількість балів	Критерії оцінювання за бальною шкалою
1	2	3
Пояснювальна записка	40	Зміст роботи відповідає обраній темі; наявність чітко сформульованої проблеми; адекватність формулювання об'єкта, предмета, мети та задач дослідження; визначення ступеню розробленості проблеми дослідження; наявність посилань на використану літературу та відповідність оформлення роботи стандарту; адекватність обраних методів предмету дослідження, грамотне використання методів (процедура, обробка, інтерпретація результатів); використання методів математичної статистики; відповідність висновків меті та завданням дослідження. Робота виконувалась систематично та вчасно подана на перевірку науковому керівнику у відповідності із планом виконання курсової роботи
	35	Зміст роботи відповідає обраній темі; наявність чітко сформульованої проблеми; адекватність формулювання об'єкта, предмета, мети та задач дослідження; визначення ступеню розробленості проблеми дослідження; наявність посилань на використану літературу та відповідність оформлення роботи стандарту; адекватність обраних методів предмету дослідження, грамотне використання методів (процедура, обробка, інтерпретація результатів); використання методів математичної статистики; відповідність висновків меті та завданням дослідження. Робота виконувалась не систематично та подана на перевірку науковому керівнику з порушенням плану виконання курсової роботи
	30	Зміст роботи відповідає обраній темі; але має поверхневий аналіз, матеріал викладено непослідовно та необґрунтовано. Робота виконувалась не систематично та подана на перевірку науковому керівнику з порушенням плану виконання курсової роботи
	20	Робота, оформлена за вимогами, які пред'являються до курсових робіт, але має недостатньо критичний аналіз, матеріал викладено непослідовно та необґрунтовано. Основні тези роботи розкриті, але недостатньо обґрунтовані, нечітко сформульовано висновки, пропозиції і рекомендації
	15	Здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень і лише за допомогою викладача може виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих
	5	Робота не носить дослідницького характеру, не має аналізу і не відповідає вимогам, які пред'являються до курсових робіт. У роботі немає висновків або вони носять декларативний характер

Продовження табл.

1	2	3
Ілюстративна частина	20	Презентація гарно організована, доповідь супроводжується ілюстративними матеріалами, матеріали ілюстрації підготовлені відповідно до вимог що висувуються
	15	Презентація гарно організована, доповідь супроводжується ілюстративними матеріалами, на які не завжди дано посилання у доповіді або ілюстративні матеріали оформлені з незначними зауваженнями
	10	Ілюстративні матеріали низької якості, в організації презентації спостерігається невпевненість
	5	Ілюстративні матеріали низької якості, в доповіді немає посилань на ілюстративні матеріали
Захист роботи	40	Доповідь логічно побудована, студент чітко та стисло викладає основні результати дослідження, показує глибокі знання з питань теми, оперує даними дослідження, вносить пропозиції по темі дослідження, під час доповіді вміло використовує презентацію, впевнено і докладно відповідає на поставлені запитання
	35	Здобувач вищої освіти спроможний чітко та стисло викласти основні результати дослідження, дає правильні відповіді на всі запитання, але не завжди упевнений в аргументації, чи не завжди коректно її формулює
	30	Здобувач вищої освіти спроможний чітко та стисло викласти основні результати дослідження, належно обґрунтовує положення роботи, але допускає неточності у відповідях на запитання
	25	Здобувач вищої освіти спроможний чітко та стисло викласти основні результати дослідження але допускає суттєві неточності у відповідях на запитання, не завжди належно обґрунтовує положення роботи
	20	Здобувач вищої освіти невпорядковано викладає основні результати дослідження, намагається дати відповідь на поставлені запитання і робить спроби аргументувати положення роботи
	15	Здобувач вищої освіти невпорядковано викладає основні результати дослідження робить спроби аргументувати положення роботи, надає неповні, поверхові, необґрунтовані відповіді на поставлені питання
	10	Здобувач вищої освіти демонструє задовільні знання з теми дослідження, але не може впевнено й чітко відповісти на додаткові запитання членів комісії, та належно обґрунтувати положення роботи
	5	Здобувач вищої освіти невпорядковано викладає основні результати дослідження, не спроможний дати відповідь на запитання, відстоювати свою позицію

Підсумковий контроль у формі екзамену

Підсумковий контроль складається з тестування (2 тестових завдання), відповіді на 2 контрольних питання, 2 практичні завдання.

Тестування

Правильних відповідей, %	100	90	80	70	60	50	40	30	20	10
Бал	30	27	24	21	18	15	12	9	6	3

Відповідь (1 питання – 5 балів)

Бал	Критерії оцінювання
5	Здобувач вищої освіти вільно володіє матеріалом, дає вичерпну, повну відповідь на поставлені та додаткові питання за змістом навчальної дисципліни.
4	Здобувач вищої освіти орієнтується у матеріалі, дає не досить повну відповідь на поставлені та додаткові питання за змістом навчальної дисципліни.
3	Здобувач вищої освіти має уявлення про зміст питань, дає не досить повну відповідь на поставлені та додаткові питання за змістом навчальної дисципліни.
2	Здобувач вищої освіти має уявлення про зміст питань, дає нечіткі та неточні відповіді на поставлені та додаткові питання за змістом навчальної дисципліни.
1	Здобувач вищої освіти має уявлення про зміст питань, дає нечіткі та неточні відповіді на поставлені питання, але не дає відповіді на додаткові.
0	Здобувач вищої освіти не орієнтується у матеріалах питання, не може відповісти на додаткові питання за змістом навчальної дисципліни.

8. Критерії оцінювання результатів навчання

№ змістового модуля і теми	Денна форма		Заочна форма	
	Вид роботи	Кількість балів	Вид роботи	Кількість балів
1	2	3	4	5
1 - 2	Практична робота № 1	3	Практична робота № 1	3
3	Практична робота № 2	3	Практична робота № 2	3
4	Практична робота № 3	3	Практична робота № 3	3
5	Практична робота № 4	3	Практична робота № 4	3
6	Практична робота № 5	3	Практична робота № 5	3
7	Практична робота № 6	3	Практична робота № 6	3
8	Практична робота № 7	3	Практична робота № 7	3
9	Практична робота № 8	3	Практична робота № 8	3
10	Практична робота № 9	3	Практична робота № 9	3
11	Практична робота № 10	3	Практична робота № 10	3
-	-	-	Контрольна робота	30
ПМК	Тест	30	-	-
Підсумковий контроль	Залік, в т.ч.	40	Залік, в т.ч.	40
	Тестування	10	Тестування	10
	Відповідь	10	Відповідь	10
	Практичні завдання	20	Практичні завдання	20
Сума		100		100

9. Засоби навчання

Технічні засоби навчання: мультимедійний проектор, персональні комп'ютери з підключенням до мережі Інтернет.

При проведенні занять за дистанційною формою навчання використовуються дистанційні платформи й інформаційно-комунікаційні технології (Moodle, Google Classroom, DingTalk, ZOOM Cloud Meetings, Skype, Viber, WeChat, Telegram, соціальні мережі тощо).

10. Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Андреева Г. І. Організація і методика економічного аналізу : навч. посіб. Суми : ДВНЗ «УАБС НБУ», 2009. 353 с.
2. Бандурка О.М., Коробов М.Я., Орлов П.І., Петрова К.Я. Фінансова діяльність підприємств : підручник. Київ : Либідь, 2003. 384 с.
3. Бухгалтерський облік, аналіз та аудит : навч. посіб. / Є.М. Романів, С.В. Приймак, С.М. Гончарук та ін. Львів, ЛНУ ім. Івана Франка, 2017. 772 с.
4. Грабовецький Б. Є. Економічний аналіз : навч. посіб. Вінниця : ВНТУ, 2013. 256 с.
5. Економічний аналіз : навч. посіб. / за ред. акад. НАНУ, проф. Чумаченко. Київ : КНЕУ, 2001. 540 с.
6. Івахненко В.М. Курс економічного аналізу : навч. посіб. 5-те вид., випр. і доп. Київ : Знання, 2006. 261 с.
7. Кіндрацька Г.І., Білик М.С., Загородній А.Г. Економічний аналіз : підручник / за ред. проф. А.Г. Загороднього. 3-те вид., перероб. і доп. Київ: Знання, 2008. 428 с.
8. В.М. Серединська, О.М.Загородна, Р.В.Федорович. Економічний аналіз : навч. посіб. Тернопіль: Видавництво Астон, 2010. 624 с.
9. Косова Т.Д., Сухарев М.П., Ващенко Л.О. Організація і методика економічного аналізу : навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2012. 528 с.
10. Купалова Г.І. Теорія економічного аналізу : навч. посіб. Київ : Знання, 2008. 639 с.
11. Мішеніна Н. В., Мішеніна Г. А., Ярова І. Є. Економічний аналіз : навч. посіб. Суми : Сумський державний університет, 2014. 306 с.
12. Мних Є.В. Економічний аналіз діяльності підприємства: підручник. Київ: Київський національний торговельно-економічний університет, 2011. 513 с.
13. Савицька Г.В. Економічний аналіз діяльності підприємства : навч. посіб. 2-ге вид, випр. і доп. Київ : Знання, 2005. 662 с.
14. Швиданенко Г.О., Олексик О.І. Сучасна технологія діагностики фінансово-економічної діяльності підприємства : монографія. Київ : Вид-во КНЕУ, 2002. 192 с.

Допоміжна література

15. Дмитрієв В. О. Не бійся відчиняти будь-які двері, або Історія створення успішного українського бізнесу. Полтава : ФОП Мирон І. А., 2021. 168 с.

16. Гавриць П. О., Гавриць М. О., Гавриць О. М. Методи оцінки та контролю витрат у промисловості : монографія. Харків : ФОП Панов А. М., 2019. 175 с.

17. Механізми забезпечення ефективної діяльності підприємств: контрольноаналітичний аспект : колективна монографія / Луцький національний технічний університет. Луцьк : ІВВ Луцького НТУ, 2019. 115 с.

18. Кодекс законів про працю України

19. Господарський кодекс

20. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV

21. Про оплату праці : Закон України від 24.03.1995 р. № 108/95-ВР

22. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо заповнення форм фінансової звітності : наказ Міністерства фінансів України від 28.03.2013 р. № 433

23. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 31.12.99 № 318

Інформаційні ресурси в Інтернет

[http:// www.rada.gov.ua](http://www.rada.gov.ua) – Верховна Рада України

<https://mof.gov.ua/uk/tax-policy>– Міністерство фінансів України

<https://tax.gov.ua/> Державна податкова служба України

<http://www.ukrstat.gov.ua> – Державний комітет статистики України

<http://www.nbuv.gov.ua> – Національна бібліотека України ім. Вернадського

<http://www.kb.nuos.edu.ua> – Офіційний сайт ХННІ НУК

[http:// nuos. edu. ua](http://nuos.edu.ua) – Офіційний сайт Національного університету

кораблебудування імені адмірала Макарова.

Розробник

Г. М. Огорь